

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 4609200342
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4609200342.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: MIKRON SLOVAKIA s. r. o., so sídlom Svetlá 8, Bratislava, IČO: 34 120 297, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková s. r. o., so sídlom Podzámska 32, Nové Zámky, IČO: 36 813 401, proti žalovanému: V. G., nar. X. P. XXXX, bytom A. G. XXX/XX, H., zastúpeného advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, o zaplatenie 114.098,55 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8Cb/4/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. mája 2018, č. k. 26Cob/76/2017-930, takto

rozhodol:

I. Dovolanie odmieta .

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom (v poradí druhým) z 19. mája 2017, č. k. 8Cb/4/2009-894 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 68.672,68 eur s príslušenstvom, vo zvyšku žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania s tým, že štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi a žalovanému v plnej výške, a to v rovnakom pomere.

1.1. Okresný súd skonštatoval, že žalobcovi vznikla škoda na CNC stroji, ktorá bola spôsobená prevádzkou autožeriavu, ktorého vlastníkom a prevádzkovateľom bol žalovaný. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že autožeriav žalovaného nebol spôsobilý na dvíhanie bremien ako výhradné technické zariadenie, nemal vykonanú platnú úradnú skúšku podľa vyhlášky č. 718/2002 Z. z. a taktiež nemal značku TI o poslednej úradnej skúške, a teda nespĺňal predpísané parametre pre vyhradené technické zariadenie. Bezprostrednou príčinou vzniku škody bola prevádzková činnosť autožeriavu žalovaného, ktorý nebol spôsobilý na vykládku CNC stroja v priestoroch spoločnosti KOMPOZITUM s. r. o.

1.2. V zmysle posúdenia okresného súdu žalobcovi vznikla škoda pádom CNC stroja, za ktorú zodpovedá žalovaný podľa ustanovenia 427 Občianskeho zákonníka.

1.3. Výšku vzniknutej škody ustálil súd prvej inštancie na sumu 68.672,68 eur, keď od pôvodne

žalovanej sumy odpočítal sumu 45.425,87 eur, ktorá mala predstavovať výdavky spojené s dodatočnými úpravami CNC stroja spoločnosťou S & S Sucharda s. r. o., na základe faktúry č. 280100175 z 26. mája 2008, nakoľko predmetná faktúra nie je vedená v účtovníctve žalobcu a ani v účtovníctve spoločnosti S & S Sucharda s. r. o.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) o odvolaní žalovaného rozhodol rozsudkom z 10. mája 2018, č. k. 26Cob/76/2017-930 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti potvrdil a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie vec správne skutkovo ustálil na základe vykonaného dokazovania. Naopak krajský súd nesúhlasil s právnym posúdením sporu uskutočneným okresným súdom, nakoľko na zistený skutkový stav bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka upravujúce zodpovednosť za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré sa pri plnení záväzku použili. Ide o špeciálny prípad zodpovednosti za nebezpečenstvo, prípadne zodpovednosti za riziko, resp. zodpovednosti za výsledok. V prípade zodpovednosti podľa § 421a Občianskeho zákonníka sa neskúma zavinenie škodcu, pričom sa jedná o absolútnu objektívnu zodpovednosť.

2.2. Prvotným predpokladom zodpovednosti za škodu je existencia záväzkového vzťahu medzi poškodeným a škodcom, ktorý bol podľa odvolacieho preukázaný zo svedeckej výpovede M.V., keďže uvedený svedok objednával prekládku stroja v mene žalobcu, a preto aj faktúra za prekládku, ak by nedošlo k škode, by bola vystavená na žalobcu.

2.3. Ďalším predpokladom zodpovednosti je, že predmetom plnenia záväzku je určitá činnosť, na vykonanie ktorej sa použil prístroj alebo vec, a že došlo k výskytu udalosti, ktorá má svoj pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktorá bola použitá pri plnení záväzku, a ktorá spôsobila škodu. Za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja, prípadne inej veci, sa považuje aj situácia, ak škoda vznikla následkom vady prístroja, jeho nefunkčnosti alebo jeho nevhodnou, resp. nedostatočnou obsluhou. Táto okolnosť bola preukázaná tým, že došlo k prekročeniu nosnosti žeriavu po dosiahnutí vyloženia, pričom nosnosť bola prekročená dĺžkou výložníka a uhlom jeho sklonu, a zároveň aj skutočnosťou, že žeriav nebol spôsobilý na činnosť, ktorú vykonával, navyše signalizačné zariadenie žeriavu bolo už pred začatím výkonu činnosti nefunkčné. Žeriav bol pritom vecou, ktorú žalovaný použil pri plnení svojho záväzku voči žalobcovi spočívajúcim v premiestnení stroja, a uvedená okolnosť má svoj pôvod práve vo veci použitej pri plnení záväzku žalovaného.

2.4. Tretím predpokladom zodpovednosti za škodu je vznik škody pri použití prístroja alebo inej veci, pričom príčinou jej vzniku je udalosť majúca pôvod v povahe prístroja alebo použitej veci. Táto škodová udalosť môže vyplývať z vadnosti alebo funkčného zlyhania použitého prístroja, či veci. Vznik škody na strane žalobcu bol v konaní jednoznačne preukázaný, a to vo výške 68.672,58 eur.

2.5. Štvrtým predpokladom zodpovednosti za škodu je príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a vznikom škody. Príčinná súvislosť bola podľa odvolacieho súdu preukázaná, keďže bez existencie výskytu udalosti majúcej pôvod v povahe použitej veci, by nevznikla žalobcovi škoda.

2.6. Zároveň krajský súd vo svojom rozsudku skonštatoval, že pre jeho rozhodnutie vo veci nebolo potrebné postupovať podľa ustanovenia § 382 C.s.p., keďže žalovaný už vo svojom odvolaní namietal v rámci nesprávneho právneho posúdenia skutočnosť, že v danej veci malo byť aplikované ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka (teda ustanovenie, ktoré bolo podľa odvolacieho súdu v danej veci rozhodujúce), a bolo aj zachované procesné právo žalobcu vyjadriť sa k aplikácii ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka. Obidve sporové strany sa k použitiu predmetného ustanovenia vyjadrili, a preto nebolo potrebné postupom podľa § 382 C.s.p. ich opätovne vyzývať k novej aplikácii ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 12. septembra 2018 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. c/ a písm. f/ C.s.p.

3.1. Vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. c/ C.s.p. videl dovolateľ v tom, že žalovaný - V. G. O., so sídlom A. G. XXX, H., ukončil k 20. novembru 2013 podnikateľskú činnosť, v dôsledku čoho nemal v konaní procesnú subjektivitu a spôsobilosť. Pritom žalovaný poukázal na znenie ustanovenia § 61 C.s.p.

3.2. Vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. videl žalovaný v arbitrárnosti rozhodnutia, keď odvolací súd jednostranne prevzal len skutkové zistenia, ktoré sú v prospech žalobcu. Jeho odôvodnenie neobsahuje hodnotenie dôkazu - písomnej objednávky spoločnosti KOMPOSITUM so žalovaným - čo predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces. Dovolateľ zároveň v texte dovolania vyjadril nesúhlas s hodnotením jednotlivých dôkazov a uviedol, že predmetná písomná objednávka je absolútne neplatný právny úkon.

4. Počas plynutia lehoty na podanie dovolania doručil žalovaný súdu prvej inštancie dve doplnenia dovolania, a to dňa 19. októbra 2018 a dňa 22. októbra 2018.

4.1. V doplnení dovolania žalovaný uviedol, že vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. zakladá aj prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže odvolací súd postupoval v rozpore s ustanovením § 382 C.s.p., keď potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, avšak na rozhodnutie vo veci aplikoval ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka, na rozdiel od okresného súdu, ktorý ako rozhodujúce zákonné ustanovenie označil ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ je toho názoru, že povinnosťou krajského súdu bolo oboznámiť strany so svojim odlišným právnym názorom a umožniť im sa k tomuto názoru náležite vyjadriť. Strany sporu by tak získali vedomosť, ako chcel odvolací súd na spor nazeráť, a tomuto by mali možnosť prispôsobiť skutkové a právne námietky. Podľa žalovaného nemôže obstať ani tvrdenie odvolacieho súdu, že v odvolaní namietal potrebu aplikácie ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka, keďže opomenul, že nemal vedomosť, akým spôsobom pristúpi odvolací súd k výkladu predmetného ustanovenia.

4.2. Zároveň dovolateľ doplnil svoje dovolanie o nový dovolací dôvod, keďže podľa jeho názoru je daná prípustnosť dovolania aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., konkrétne vo vyriešení právnej otázky, či za skutkového stavu, kedy bola škoda spôsobená údajnou nesprávnou manipuláciou s prístrojom (autožeriavom), sa môže jednať o zodpovednosť za výsledok podľa § 421a Občianskeho zákonníka.

4.3. Podľa žalovaného vznik škody nebol spôsobený vlastnosťou prístroja, ale išlo údajne o následok toho, že pri obsluhu autožeriava mala byť urobená chyba postupom osoby vykonávajúcej predmetnú činnosť. Preto nebol splnený jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu podľa § 421a Občianskeho zákonníka a núkala sa skôr aplikácia ustanovenia § 420a Občianskeho zákonníka pripúšťajúceho liberáčne dôvody, ktorými sa odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nezaoberal a žalovaný tak nemal priestor navrhovať v tomto smere dokazovanie.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že neboli preukázané dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. c/ ani písm. f/ C.s.p.

5.1. Namietanie procesnej subjektivity ukončením živnosti žalovaného nemôže podľa žalobcu obstať, keďže ide o absolútne nesprávny právny názor. Procesná spôsobilosť fyzickej osoby nie je ovplyvnená tým, či ide o fyzickú osobu podnikateľa alebo nepodnikateľa, vždy ide o totožný subjekt.

5.2. Osobitne k namietanému nevykonaniu dôkazu zvýraznil, že nie je povinnosťou súdu vykonať všetky navrhované dôkazy, pričom zároveň platí, že nevykonanie navrhnutých dôkazov nezakladá vadu zmätočnosti.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Ak dovolateľ uvedeným spôsobom nepostupuje, dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435, čo je dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

7.1. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený

nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znalá práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C.s.p. (rovnako aj 3Obdo/19/2017).

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. c/ C.s.p.

8. O vadu zmätočnosti uvedenú v ustanovení § 420 písm. c/ C.s.p. ide výlučne v prípade, ak strana sporu nemala spôsobilosť konať samostatne pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

8.1. Predmetnú skutočnosť pritom dovolateľ napriek povinnosti uloženej mu v ustanovení § 431 ods. 2 C.s.p. netvrdil, v dôsledku čoho nie je dovolací dôvod v tejto časti vymedzený spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p.

8.2. Dovolenie námietky žalovaného smerovali skôr k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. b/ C.s.p., a to že ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

8.3. Ani táto vada zmätočnosti však nemôže byť daná a predmetná dovolacia námietka vyplýva skôr z nepochopenia právnej úpravy žalovaným (resp. advokátom spisujúcim jeho dovolanie), keďže ukončenie podnikateľskej činnosti fyzickej osoby v priebehu súdneho sporu nemá žiadny vplyv na procesnú subjektivitu podľa § 61 C.s.p., ktorá je viazaná na spôsobilosť na práva a povinnosti upravenú v § 7 Občianskeho zákonníka (pokiaľ ide o fyzické osoby), resp. v § 18 a nasl. Občianskeho zákonníka (pokiaľ ide o právnické osoby). Stranou sporu na strane žalovaného je fyzická osoba V. G., ktorý má od svojho narodenia (t. j. od X. P. XXXX) spôsobilosť na práva a povinnosti a tým aj procesnú subjektivitu vystupovať v konaní ako strana sporu. Skutočnosť, že predmetom sporu je pohľadávka, ktorá vznikla pri jeho podnikateľskej činnosti počas trvania živnostenského oprávnenia, ani skutočnosť, že v priebehu sporu ukončil podnikateľskú činnosť, nemá žiadny vplyv na procesnú subjektivitu žalovaného a ani na jeho spôsobilosť samostatne konať pred súdom.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

9. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom.

9.2. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

9.3. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

10. V časti, v ktorej žalovaný namietal arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu, že neobsahuje hodnotenie jedného z dôkazov, a že prevzal výlučne skutkové zistenia, ktoré sú v prospech žalobcu, dovolací súd konštatuje, že dovolací dôvod nie je vymedzený v súlade so zákonom (k tomu viď

v podrobnostiach body 7 a 9 vyššie), nakoľko z obsahu dovolania nie je vôbec zrejmé, v čom má byť postup odvolacieho súdu nesprávny (t. j. v čom bol jeho postup v rozpore so zákonom), a taktiež nie je zrejmé, realizáciu akých procesných práv mal žalovanému svojim postupom znemožniť odvolací súd.

10.1. Najvyšší súd však opätovne uvádza (k tomu vid' aj 3Obdo/52/2017, 3Obdo/40/2017, 3Obdo/17/2018 a 3Obdo/18/2018), že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by slúžil na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C.s.p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

10.2. Osobitne pritom platí, že prípustnosť dovolania - pokiaľ ide o tvrdenú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. [resp. podľa § 237 (ods. 1) písm. f/ O.s.p. účinného do 30. júna 2016] - nezakladá (a ani nezakladalo) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov (k tomu vid' napr. R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/159/2017, 3Cdo/59/2017 a 5Cdo/47/2017).

11. Vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. videl žalovaný predovšetkým v „prekvapivosti“ rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý podľa jeho názoru postupoval v rozpore s ustanovením § 382 C.s.p. a vo veci aplikoval ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka, na rozdiel od okresného súdu, ktorý aplikoval ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka.

12. Vo vzťahu k ustanoveniu § 382 C.s.p. dovolací súd uvádza, že jeho účelom je zabrániť vydávaniu prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t. j. takých, v ktorých sa odvolací súd v rozhodujúcich okolnostiach odklonil od rozhodnutia súdu prvej inštancie. Predmetné zákonné ustanovenie vychádza z princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý je súčasťou princípu právnej istoty.

12.1. Predvídateľnosť súdnych rozhodnutí sa prejavuje aj v tom, že odvolací súd v prípade meritórneho rozhodnutia o odvolaní ešte pred vyhlásením rozhodnutia oboznámi sporové strany so svojim v konaní ešte nevysloveným právnym názorom, ktorý je odlišný od právneho názoru uvedeného v rozhodnutí súdu prvej inštancie, a vytvorí stranám priestor, aby mohli k tomuto právnemu názoru zaujať stanovisko.

12.2. Postup odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 382 C.s.p. sa týka výlučne hmotnoprávneho posúdenia uplatneného nároku. Uvedené znamená, že prichádza do úvahy v prípade, ak odvolací súd dospeje k záveru, že žalovaný nárok treba posúdiť podľa iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku). Zároveň musí byť „nové“ ustanovenie právneho predpisu pre vec rozhodujúce.

12.3. O prekvapivé rozhodnutie ide vtedy, ak odvolací súd nepostupoval v zmysle ustanovenia § 382 C.s.p., a zároveň pri svojom rozhodovaní použil ako rozhodujúce zákonné ustanovenie, ktoré v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo použité, a ktorého aplikácie sa v priebehu sporu strany nedomáhali, a to ani v priebehu odvolacieho konania (k tomu vid' aj 3Obdo/23/2017).

13. Konanie na odvolacom súde je poznačené vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p. zakladajúcou prípustnosť dovolania v súvislosti s námietkou „prekvapivosti“ rozhodnutia výlučne vtedy, ak sú kumulatívne splnené nasledujúce podmienky:

- 1/ Odvolací súd vo veci meritórne rozhodol (t. j. potvrdil alebo zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie),
- 2/ Na hmotnoprávne posúdenie uplatneného nároku aplikoval „nové“ ustanovenie právneho predpisu (t. j. zákonné ustanovenie, ktoré bolo prvýkrát v priebehu súdneho sporu použité až v meritórnom rozhodnutí odvolacieho súdu),
- 3/ Predmetné ustanovenie bolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúce a zároveň
- 4/ Odvolací súd nevyzval strany sporu, aby sa k použitiu tohto „nového“ ustanovenia vyjadrili.

13.1. Ak nebola splnená čo i len jedna z vyššie uvedených podmienok, nie je vo veci daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

14. O „nové“ ustanovenie právneho predpisu nejde vtedy, ak už bolo predmetné ustanovenie aplikované v skoršom štádiu konania, napr. v skoršom rozhodnutí súdu prvej inštancie (zrušenom na základe použitia opravných prostriedkov), alebo ak jeho možná aplikácia bola posudzovaná v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu.

14.1. Rovnako nemožno dospieť k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé, ak pri svojom rozhodovaní použil iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu ako súd prvej inštancie, ak sa aplikácie tohto ustanovenia domáhala niektorá zo strán sporu, či už v priebehu prvoinštančného konania, alebo v odvolacom konaní, a druhá strana sporu mala procesnú možnosť sa k tomu vyjadriť.

15. V rozhodovanej veci síce krajský súd aplikoval ako rozhodujúce iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, a to ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka, pričom okresný súd aplikoval ako rozhodujúce ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka, avšak dovolací súd nemôže súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je prekvapivý.

15.1. Z výslovného znenia ustanovenia § 382 C.s.p. vyplýva pre odvolací súd povinnosť vyzvať strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu „nového“ ustanovenia všeobecne záväzného predpisu výlučne vtedy, ak toto ustanovenie nebolo pri doterajšom rozhodovaní veci použité.

15.2. V kontexte rozhodovanej veci však ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka, ktoré použil odvolací súd ako rozhodujúce ustanovenie, nepredstavuje „nové“ ustanovenie, ktoré by pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité. Už vo svojom skoršom (v poradí prvom) rozsudku z 8. novembra 2012, č. k. 8Cb/4/2009-602 - ktorý bol odvolacím súdom zrušený - súd prvej inštancie žalobou uplatnený nárok právne kvalifikoval ako nárok na náhradu škody podľa ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka. Rovnako ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka pri svojom rozhodovaní použil odvolací súd už vo svojom uznesení z 13. júna 2013, č. k. 26Cob/15/2013-639.

15.3. Osobitne považuje dovolací súd za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka - ktorého použitie odvolacím súdom má podľa žalovaného zakladať „prekvapivosť“ napadnutého rozhodnutia - mal podľa názoru žalovaného na rozhodnutie vo veci aplikovať súd prvej inštancie, ako to vyplýva z jeho odvolania z 8. júna 2017 proti rozsudku okresného súdu z 19. mája 2017, č. k. 8Cb/4/2009-894. Skutočnosť, že samotný žalovaný sa v odvolacom konaní domáhal použitia ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka, vylučuje, aby bolo považované za „nové“ zákonné ustanovenie, a aby jeho následná aplikácia zo strany odvolacieho súdu mala za následok vydanie prekvapivého rozhodnutia. Z uvedeného je zrejmé, že „prekvapivosť“ rozhodnutia odvolacieho súdu nespočíva v tom, že odvolací súd nevyzval strany sporu postupom podľa ustanovenia § 382 C.s.p. na aplikáciu ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka, ale v tom, že aplikácia predmetného zákonného ustanovenia odvolacím súdom nemala za následok zamietnutie žaloby, ako sa toho domáhal žalovaný vo svojom odvolaní.

15.4. Dovolací súd sa stotožňuje aj so záverom odvolacieho súdu, že nebolo potrebné postupovať podľa § 382 C.s.p., keďže žalovaný namietal, že v danej veci malo byť aplikované ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka - ako ustanovenie, ktoré bolo podľa právneho názoru odvolacieho súdu v danej veci rozhodujúce - a bolo zachované aj procesné právo žalobcu vyjadriť sa k aplikácii ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka. Nakoľko obidve strany sporu mali možnosť vyjadriť sa k aplikácii ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka v odvolacom konaní (hoci v štádiu pred predložením spisu odvolaciemu súdu), bolo by nadbytočné aj s ohľadom na princíp hospodárnosti konania (aby nedochádzalo k neúčelnému navyšovaniu trov odvolacieho konania) opätovne vyzývať strany na vyjadrenie postupom podľa ustanovenia § 382 C.s.p.

16. Neobstojí ani námietka dovolateľa, že pred rozhodnutím odvolacieho súdu nemal vedomosť, akým spôsobom bude ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka vykladať, v dôsledku čoho nemohol prispôsobiť prostriedky svojej procesnej obrany.

16.1. Ak odvolací súd postupuje podľa § 382 C.s.p., iba vyzve strany, aby sa vyjadrili k možnému použitiu určitého zákonného ustanovenia. Súčasťou predmetnej výzvy však nie je uvedenie toho, akým spôsobom mieni odvolací súd dané zákonné ustanovenie pri svojom rozhodovaní vykladať. Táto povinnosť odvolaciemu súdu zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva.

16.2. Osobitne pokiaľ ide o tvrdenie dovolateľa, že nemohol výkladu ustanovenia § 421a Občianskeho

zákonníka odvolacím súdom prispôbiť svoje prostriedky procesnej obrany, ani toto nemôže obstať vzhľadom na zákonnú koncentráciu konania obsiahnutú v ustanovení § 154 C.s.p., pričom ani postup odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 382 C.s.p. nie je dôvodom, pre ktorý by boli prípustné novoty (t. j. nové prostriedky procesnej obrany) v odvolacom konaní (k tomu vid' ustanovenie § 366 C.s.p.).

17. Vzhľadom na vyššie uvedené (vid' body 15 a 16 vyššie) dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

18. Dovolateľ vo svojom dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p. - nesprávne právne posúdenie veci - v zmysle ktorého mala byť daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. vo vyriešení otázky, „či za skutkového stavu, kedy bola škoda spôsobená údajnou nesprávnou manipuláciou s prístrojom (autožeriavom), sa môže jednať o zodpovednosť za výsledok podľa § 421a Občianskeho zákonníka“.

18.1. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu vid' aj 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

18.2. Uvedenému musí zodpovedať aj argumentácia dovolateľa, pokiaľ ide o vymedzenie prípadnej nesprávnosti právneho posúdenia odvolacím súdom, a pokiaľ ide o uvedenie právnej argumentácie, ako mal podľa jeho názoru odvolací súd vec správne posúdiť. Táto povinnosť sa vzťahuje nielen na samotné vymedzenie právnej otázky - ktorá musí byť pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca - ale aj na to, aby právna otázka (a dovolateľom predložené právne posúdenie veci) mala oporu v skutkovom stave zistenom súdmi nižšej inštancie, nakoľko - ako už bolo vyššie uvedené - dovolací súd je v zmysle ustanovenia § 442 C.s.p. viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd.

19. Dovolateľ pri odôvodnení svojho dovolania uviedol, že škoda žalobcu bola spôsobená ako následok toho, že pri obsluhu autožeriava mala byť urobená chyba postupom osoby vykonávajúcej predmetnú (výkladnú) činnosť. Rovnako aj žalovaným nastolená otázka vychádza z toho, že „zo skutkového stavu vyplýva, že škoda bola spôsobená údajnou nesprávnou manipuláciou s prístrojom“.

19.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej veci bola škoda spôsobená realizáciou prác autožeriavom, ktorý „obsluhoval“ zamestnanec žalovaného, teda prevádzkovou činnosťou autožeriavu - vecou použitou pri faktickej prevádzkovej činnosti žalovaného. Predmetný cestný žeriav nebol spôsobilý na dvíhanie bremien. Bolo preukázané, že bezprostrednou príčinou vzniku škody bola prevádzková činnosť autožeriavu žalovaného, ktorý nebol spôsobilý na vykládku CNC stroja v priestoroch spoločnosti KOMPOZITUM s. r. o. Topolčany, pričom predmetný autožeriav nespĺňal predpísané parametre pre vyhradené technické zariadenie a nemal vykonanú platnú úradnú skúšku podľa vyhlášky č. 718/2002 Z. z. a ani odbornú skúšku značky TI.

19.2. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku skonštatoval, že žeriav nebol spôsobilý na činnosť, ktorú vykonával a mal nefunkčné signalizačné zariadenie, ktoré vo funkčnom stave signalizuje prekročenie určitej hranice nosnosti, čo môže viesť k odvráteniu porušenia stability. Škoda bola spôsobená pádom stroja pri tom, ako po dopravení na určené miesto vykonával pracovnú činnosť (prekládku stroja).

20. Z uvedeného je zrejmé, že sudy nižšej skutkovo ustálili príčinu vzniku škody v nespôsobilosti autožeriavu žalovaného na prácu vykonávanú žalovaným, a nie v nesprávnej obsluhu autožeriavu zamestnancom žalovaného, ako to uviedol žalovaný (resp. jeho právny zástupca) v podanom dovolaní. Dovolateľom nastolená otázka tak nezodpovedá skutkovému stavu zistenému konajúcimi súdmi.

20.1. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolateľom vymedzená otázka predstavuje v posudzovanej veci výlučne akademickú otázku nesúvisiacu s rozhodovaným sporom, čo má za následok neprípustnosť

podaného dovolania.

21. Pozornosti dovolacieho súdu pritom neušla vzájomná protirečivosť žalovaného (ktorý bol v celom priebehu konania zastúpený advokátom) vo vzťahu k právnomu posúdeniu, keď v odvolaní z 8. júna 2017 proti rozsudku okresného súdu z 19. mája 2017, č. k. 8Cb/4/2009-894 výslovne uviedol, že v spore nemôže do úvahy prichádzať všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420a Občianskeho zákonníka, nakoľko na daný prípad sa vzťahuje a treba ho posúdiť podľa osobitnej zodpovednosti podľa § 421a Občianskeho zákonníka (strana 2 odvolania - č. l. 912 súdneho spisu) a následne v dovolaní uviedol, že jeden z nevyhnutných predpokladov pre vznik zodpovednosti v zmysle ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka nebol naplnený. Pre daný zodpovednostný nárok sa preto núka skôr aplikácia hmotnoprávneho ustanovenia § 420a Občianskeho zákonníka (strana 4 doplnenia dovolania z 22. októbra 2018 - č. l. 1040 súdneho spisu).

21.1. V kontexte uvedeného sa tak dovolacia argumentácia žalovaného - pokiaľ ide o právne posúdenie veci - javí skôr ako účelová snaha žalovaného umelo predĺžiť už viac ako 10 rokov trvajúci súdny spor s cieľom vyhnúť sa zodpovednosti za spôsobenú škodu, než relevantné namietanie nesprávneho právneho posúdenia (dovolacieho dôvodu podľa § 432 C.s.p.), ktoré by zakladalo prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené (viď body 18, 20 a 21 vyššie) dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného nie je prípustné ani v časti, v ktorej dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci.

23. Nakoľko v rozhodovanej veci nie je daná prípustnosť dovolania z hľadiska namietaných vád zmätočnosti uvedených v ustanovení § 420 C.s.p. a prípustnosť dovolania nebola založená ani podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., Najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.